

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 144. An & qualiter bona Ecclesiastica alienari possint per concessionem in feudum vel emphyteusin.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Quest. 142. Nominē alienationis que veniant?

Resp. Nomen quoque alienationis ob favorem locorum sacrorum, religiosorum & piorum non sumitur strictè juxta *l. alienatum. ff. de V. S.* pro actu duntaxat, quo dominium directum transfertur, qualis est venditio, donatio, permutatio. Sed largè juxta *l. fin. C. de reb. alienand.* pro ut complectitur omnem actum seu dispositionem, quæ dominium sive directum, sive utile tantum, vel jus in re aut ad rem transfertur. Arg. *c. nulli. h. t. Gl. ibidem v. alienationis.* & Abb. *num. 13. Redoan. de reb. eccl. alienand. rub. 1. c. 47. num. 14. Azor. p. 2. l. 9. c. 1. q. 2. Pirh. h. t. num. 1. Delb. c. 17. du. 3. num. 1.* Talis alienatio minùs propriè accepta sunt datio bonorum seu rerum ecclesiasticarum in feudum, in emphyteusim, locatio, contractus superficiarius & libellarius, constitutio ususfructus, servitutis, census, hypothecatio transactio, translatio, cessio litis, juris, unio, compromissio, precarium, conditio, repudiatio hæreditatis, legati &c. Porro in *Extravag. ambitiosa.* non tantum prohibetur alienatio strictè, sed etiam late sumpta, seu prohibetur translatio cujuscunque juris. Delb. *c. 17. du. 5. n. 1.* Nunc in specie de permutatione, quæ est species alienationis strictè talis, & dein de speciebus alienationis minùs strictè talis in particulari, qualiter per eas prohibetum aut permissum alienari res ecclesiasticas, intellige, sine solennitate juris.

Quest. 143. An & qualiter per permutationem alienari possint res ecclesiasticæ?

Resp. Res ecclesiasticas etiam cum rebus secularibus inter ecclesiam & alium saecularem permutari posse, sed non sine solennitatibus juris, constat ex *c. 1. de his quæ sunt à Prælato.* & communi DD. his non obstante *Reg. 5. juris in 6. semel dicatum Deo non est ad usus humanos ulterius transferendum* ; cum per *ro Deo dicatum* intelligatur consecratum, qualiter agri & prædia ad Ecclesiam spectantia non sunt hoc ipso specialiter Deo consecrata, adeoque adhuc permutari possunt. Sed neque sine solennitate fieri potest permutatio inter ecclesias duas ; cum *c. 12. q. 1.* & per citata jura eodem modo prohibeatur sicut venditio & donatio, quæ etiam inter ecclesias fieri nequeunt sine solennitatibus juris, puta tractatu & consensu Capituli, Superioris seu Prælati & Papæ. Et sic aliter permutari nequit V. g. Calix cum alio ornamento, ager unius ecclesiæ cum agro alterius ecclesiæ. Ita cum communiore docent Jo. And. Abb. Burr. Imol. in *c. 1. h. t. Berolius. l. 1. conf. 179. num. 3. Mantica. de tac. & ambig. contract. l. 25. tit. 6. num. 66. Gratian. discip. for. c. 674. num. 4. & 5. Filiuc. tr. 44. c. 2. vers. quod est. Lezan. v. alienatio. num. 12. Quarant. v. eod. num. 15. Rebuff. Redoan. Bonac. & alii, quos citat & sequitur Delb. *de immunit. eccl. c. 17. du. 13. num. 3. & seq.* contra Riccium, in *pr. decis. 38. Tervilan. decis. 56. p. 2. Bordon. in conf. regular. resol. 27. num. 61. Clarin. controuv. for. c. 18. num. 30. Pasqual. Tom. 2. decis. 95. Barbos. ... alleg. 95. num. 55.* & alios apud eund. Delb. *loc. cit.* qui*

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

tamen etiam horum AA. sententiam (maximè si permutatio fiat inter clericos vel regulares ejusdem ecclesiæ, monasterii, vel etiam religionis) probabilem dicit, quamvis etiam ex his AA. Riccius & Barbos. testentur, hodieum habere praxin, ut in tali permutatione adhibeantur eadem solennitates, quæ in venditione & donatione inter ecclesias. Contra hanc sententiam illud potissimum militare videtur, quòd in hac permutatione, quæ fit inter ecclesias, cesset ratio prohibitionis de rebus Ecclesiæ non alienandis, quæ juxta proccemium *Extravag. ambitiosa.* fuit ; ne res ecclesiæ ab ecclesiâ exeant, & profanis usibus applicentur. Verùm hoc ipsum satis dilui videtur à Delb. *l. c. n. 10. & seq.* dicendo, hanc non fuisse finalem causam prohibendi, sed solum impulsivam ; adeoque ea cessante, adhuc remanere causam finalem prohibendi alienationem, quæ fuit, ne per multiplicationem permutationum res paulatim consumerentur & deteriorentur, quod locum adhuc habet in permutationibus factis inter ecclesias. Quod attinet textus aliquos, in quibus permitti videtur permutatio rerum ecclesiasticarum inter ecclesias, consentientibus tantum earum Prælati, respondet Delb. *l. c. n. 15.* correctos illos esse per textus alios, prohibentes eodem modo permutationem ac venditionem & donationem. De cetero, dum res spirituales, V. g. reliquiæ pertinentes ad privatos, sine solennitate permutari posse, habet Riccius. *ad tit. de permutat. n. 16.* ubi etiam cum Laym. & Pirh. notat, minorem causam requiri ad rem ecclesiasticam permutandam quàm vendendam. & *n. 12.* quòd pœna statuta malè alienantibus non incuratur, nisi permutatio actuali traditione rei mutæ sit completa. Porro quæ hic ulterius examinari poterant, præcipuè de beneficiorum permutatione, vide infra *ad tit. de permut. & apud me in for. benef. p. 3. à q. 315.*

Quest. 144. An & qualiter bona ecclesiastica alienari possint per concessionem in feudum vel emphyteusim?

Resp. Primò res seu bona ecclesiastica solita dari in feudum seu emphyteusim (sufficit autem ad hoc, ut solita dicantur dari, si semel sic data fuerint Clarus. *§. feudum. q. 13. num. 14. Molin. de just. tr. 2. d. 648. concl. 8. Delb. l. c. c. 17. du. 1. num. 36. Ruin. conf. 35. num. 30. l. 1. & Curtius junior apud Fagn. in c. ex parte num. 7.* qui duo posteriores dicunt, unam aliquam infudationem solenniter factam sufficere, quavis tanquam tutiorem, & minùs faventem alienationi rerum ecclesiasticarum, tenendam esse sententiam, quæ, ut res dicantur solita infudari, requirit, ut bis intra 40. annos fuerit data in feudum suadente utilitate, cum Imol. & Jason. apud Fagn. *l. c.* dicant alii) possunt de novo & deinceps concedi in feudum & emphyteusim à Prælato sine alia solennitate ad alienationem rei ecclesiasticæ alijs requisita. Quia talia bona consuetæ dari in feudum seu emphyteusim non sunt ampliùs de mensa Ecclesiæ, utpote quæ non habet dominium utile eorum, ut Fagn. *c. 2. de feudis n. 9.* & talis concessio non est nova alienatio sed prioris alienationis continuatio seu renovatio (res autem ecclesiæ semel alienata cum debita solennitate est semper alienabilis sine solennitate) si tamen adsint solennitates, de quibus mox ut Gonz.

ad Reg. 8. Cancell. gl. 6. n. 194. Barbos. de possess. Episc. p. 3. alleg. 95. n. 32. Delb. l. c. du. 15. n. 14.) ac ita tenent Clarus. l. c. n. 1. (qui etiam §. emphyteusis. g. 208. n. 7. testatur, in multis locis consuetudinem esse, ut feuda ecclesiastica in emphyteusis juris solennitate licite & valide tradantur) Gonz. l. c. Laym. l. 2. tr. 4. c. 10. n. 2. Less. de iust. l. 2. c. 24. du. 11. n. 59. Menoch. de arb. cas. 81. n. 5. Covar. l. 2. var. c. 17. n. 4. Molin. l. c. d. 469. concl. 5. & plures alii, quos citat & sequitur Delb. cit. du. 15. n. 1. juxta c. 1. de feud. & Extrav. ambitios. Atque etiam res ecclesiastica solita dari in feudum (idem est de dari solitis in emphyteusis, cum tractatus feudalis & emphyteuticus sint ejusdem naturæ, & textus loquentes de feudo locum habeant etiam in emphyteusi & contra, juxta communem, ut Fagn. in c. nulli. b. t. n. 21. citatis Specul. tit. de feud. §. quoniam super. n. 63. & Socin. Senior. cons. 167. n. 24. l. 2.) poterunt adhuc infeudari denuo, non obstante juramento de non infeudando Papa inconsulto. Fagn. l. c. num. 20. citatis Innoc. Host. Jo. And. in c. ex parte. de feud. Quæ tamen, ut procedant, requiruntur sequentia primò, ut feudum seu emphyteusis concedatur eodem modo, quò prius concessa V. g. si prius concessa, ut non transeat ad hæredes vel ultra vitam unius, etiam denuo non condatur aliter; ita ut, si fiat variatio, conceleatur nova concessio, ut non continuatio antiquæ. Molin. cit. d. 469. concl. 1. Clar. §. feudum. num. 13. Barbos. l. c. Ricc. in pr. decis. 26. Delb. l. c. n. 5. & alii apud illum. Secundò, ut in iterata concessione adsit evidens ecclesiæ utilitas, quæ fuit in prima concessione. Unde, si prius datum fuit in emphyteusis prædium sterile, ut sic ad culturam reduceretur; finita emphyteusi factum fructiferum, concedi non potest, nisi ex nova causa evidenter utilitatis (qualis causa sufficiens est remuneratio obsequii in reddendo illud prædium frugiferum exhibitum; dum sic alii in utilitatem ecclesiæ excitantur ad similes meliorationes faciendas) quia prior causa jam cessavit, & prædium reputatur res alia, Delb. num. 9. & 10. remittens ad Barbos. l. c. num. 26. Genuens. in pr. c. 60. n. 6. Ricc. decis. 5. & alios. Tertiò, ut res finita emphyteusi non sit iterum incorporata ecclesiæ; cum per talem incorporationem extinguatur prior alienatio, & ita res redit ad ecclesiam, ac si nunquam ab ea exivisset. Abb. in c. ut super. h. t. num. 11. Clarus. de emphyteusi. q. 6. & de feud. q. 13. Molin. cit. d. 468. Delb. l. c. num. 11. Dicitur autem res denuo incorporata ecclesiæ, si is, ad quem spectat administratio, decernat eam non alienare; quod præsumitur fecisse, si finita emphyteusi (idem est de feudo caduco) Prælati rem descripsit inter bona mensæ ecclesiæ, ut Fagn. l. c. num. 8. vel per annum integrum à renovatione seu nova concessione abstinerit, ut Molin. l. c. ad finem. Delb. num. 12. & 13. vel ut Idem du. 1. si post traditionem, expirante contractu, non fuerit quò ad fructus incorporata ecclesiæ. Quod etiam præsumitur, dum Prælati ex se solita dari in feudum vel emphyteusis percepit per tempus aliquot, ut consuevit ex aliis rebus incorporatis mensæ Fago. l. c.

2. Resp. Secundò; res ecclesiastica non potest primò, aut etiam, deficiente una ex conditionibus dictis, secundò concedi sine solennitatibus juris; quia est revera domini utilis alienatio. c. 1. de his que sunt à Prælat. & Extrav. ambitios. ubi cum admitatur, res solita dari in feudum, seu semel datas posse

deinceps positis dictis conditionibus concedi sine solennitatibus, consequens est, ubi primò conceduntur (qualiter adhuc primò concedi censentur, dum in secunda concessione dictæ conditiones non intervenerunt) prohiberi illas dari in feudum vel emphyteusis sine solennitatibus. Adhibitis verò solennitatibus poterunt in perpetuum etiam, & pro hæredibus etiam extraneis (etsi aliàs regulariter, seu præscindendo ab alia voluntate concedentis illam, emphyteusis ecclesiastica conceleatur restricta ad hæredes sanguinis, & non transitoria ad extraneos, & hæredum nomine, nisi exprimatur aliud, dicendo V. g. pro quibuscunque hæredibus; veniant solum hæredes sanguinis. C. de Luca, de emphyt. d. 31. n. 2. & d. 59. n. 13. Dicens, hanc opinionem haberi quasi regulam à Rota) si enim servatis juris solennitatibus etiam pro hæredibus extraneis ab ecclesia fieri possit earum venditio & donatio, quæ quid majus nempe translationem domini directi continent multò magis sic fieri poterit concessio in feudum vel emphyteusis, utpote non nisi dominium utile transferens, & ita tenent Covar. l. 2. var. c. 17. à num. 4. Clar. §. emphyteus. q. 6. num. 4. Molin. cit. d. 496. concl. 1. Valq. de rebus. c. 2. §. 2. du. 16. n. 59. Delb. cit. du. 15. n. 5. & 6. Arg. Auth. de alien. & emphyt. §. licentiam, per quam correctam esse Auth. de non alien. §. emphyteusis, concedentem emphyteusis tantum ad vitam recipientis, ait Delb.

Quæst. 145. An & quando per locationem alienari censentur bona seu res Ecclesiæ?

1. Resp. Per locationem bonorum ecclesiasticorum ad tempus longum censentur ea alienari; cum dominium eorundem utile transferatur in conductorem, adeoque prohibita fieri sine solennitate. Covar. 2. var. c. 16. n. 1. Molin. de iust. tr. 2. d. 466. Molin. de primogen. l. 1. c. 21. n. 18. Valq. l. c. n. 21. & 22. Delb. c. 18. du. 1. n. 1. Quamvis in effectu talis elocatio ad tempus longum non sit alienatio, seu non transferatur per eam dominium utile; quia ea facta, saltem indivisibiliter pro toto illo tempore tota est in valida, ut tenent Cuttier. 99. can. l. 2. c. 13. n. 7. Engels. h. t. n. 12. Reiffenst. n. 43. de quo mox plura. Porro longum tempus locationis jure antiquo reputabatur decennium, & septennium pro tempore modico, juxta c. ult. ne Prælati vices suas. & clem. 1. h. t. & ibi Gl. Imol. Anchar. v. locaciones. Abb. in c. vestra. de locat. Covar. Molin. Valq. LL. cit. Less. de iust. l. 2. c. 24. du. 11. n. 68. Delb. l. c. n. 2. Unde tunc bona ecclesiastica locari poterunt ad novennium, intellige, sine solennitate juris; ut iidem AA. moderno verò jure, nimirum Extrav. ambitiosa tempus longum reputatur, quod excedit triennium (intellige, respectu rei fructificantis singulis annis; aliàs respectu rei fructificantis singulis bienniis tempus longum censetur, quod excedit sexennium, & respectu rei fructificantis singulis trienniis novennium, Delb. cit. c. 17. du. 1. n. 29.) adeoque jam licebit & valebit locatio sine solennitate facta ad triennium, ut constat à sensu contrario ex cit. Extrav. sub gravissimis pœnis prohibentis locari bona ecclesiastica ultra triennium. Dictam verò Extravagantem ubique receptam, saltem quo ad prohibitionem & penam intrinsecam, nempe annulationem contractus locationis ultra triennium, si non quo ad penam extrinsecam, nimirum excommunicationem & privationem officiorum vel beneficiorum, probabilis censet Delb. c. 18. du. 1. num. 8. citatis pro hoc Molin.